

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

<p>Predplatná cena : Na celý rok -- 4 koruny -- hal. Na pol roka -- 2 " -- " Na štvrt roka -- 1 " -- " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor : Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ : JÁN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo : Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. <i>sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</i></p>
---	---	---

Uprimné slovo k voličom čačanského okresu.

Drahi bratia! Kresťanskí ľudáci! S radosťou srdca a hrdým duchom sa rozpomätám na vás verných oduševnených ľudákov, keď ste pred štyrmi rokami našu krásnu zástavu kresťanskej ľudovej strany, pri voľbe na Čaci ku slávnemu a pamätnému víťazstvu priviedli a syna z ľudu zrodeného, ľudu dobrého priateľa a ochranca **Dra Emila Gyuriss**, za ablegáta svojho vyvolili. Jak srdečne sme si vtedy všetci ľudáci vzdychnuli so slzami úprimnej radosti v očiach: «že po toľkých ťažkých, krutých bojoch, po toľkých bolestných úderoch predsa ráz sme sa dožili toho krásneho dňa, v ktorom vôľa ľudu zvíťazila, tá zlopestná strana liberálna sa prepadla a tá ukrižovaná pravda našej kresťanskej ľudovej strany vstala z mŕtvých». Žije ešte pamiatka dňa tohoto slávneho v srdciach vašich?

Drahi bratia, ľudáci kresťanskí! Pravda strany našej znovu volá nás do boja. Snem je rozpustený. V krátkom čase budú voľby ablegátske. Vašou úlohou bude, od vás závisí, či s neohrozenou vytrvanlivosťou a vernosťou zástavu našej kresťanskej ľudovej strany zase priviedete ku slávnemu víťazstvu! Boj to bude krutý, ťažký; ale keď my kresťanskí ľudáci okresu čačanského nepopustíme, a zklátiť sa nedáme, ani brány liberálne pekelné nás nepremôžu. My kresťanskí ľudáci sme v okrese čačanskom v ohromnej väčšine nad liberálmi. Máme v okrese našom dohromady 1057 hlasov. Z týchto je 778 kresťanských gazdov, 27 kresťanských remeselníkov, 17 katolíckych kňazov, 21 katolíckych

učiteľov a 2 sú kresťanskí fiškáli. Je nás teda kresťanských ľudákov 845.

Naproti nám stojí len 30 štátnych, 24 obecných, 35 železničiarских úradníkov a 123 ľudí náboženstva židovského. Teda liberalných hlasov je proti nám len 221.

Bratia, ľudáci, učte sa z týchto číslíc, ktoré nám zvestujú, že keď vytrváme verne pod našou kresťanskou ľudovou zástavou, víťazstvo máme isté.

Tí starí páni liberáli už ožívajú, už obskakujú okolo masných hrncov a zvädzajú bláznivé tance pri plnej mysli. Cez štyri roky vyhladnutí, tým väčšia pažravosť sa ich chopila a radi by všetko prehltnúť, všetko zničiť, aby boli sami páni v politickej kuchyni. Bratia, ľudáci pozor! Nedajme sa prehltnúť! Buďme na stráži, buďme statní bojovníci našej kresťanskej ľudovej pravdy, aby každá liberálna veľryba, ktorá by nás chcela prehltnúť, sa s nami zadrhla.

Jako z jara, keď na močiaroch ľad popustí, žaby, ščúry, jašterice vylezú, krkajú a pišia, jako netopieri vyletujú z tmavých dier svojich, tak lozia a preletujú a ožívajú aj tí starí liberáli, aby mátožili u poctivých, statných ľudákov kresťanských v okrese čačanskom. A prinášajú so sebou aj toho istého ducha, v ktorom v krajine pred tým za 40 rokov panovali, ducha zkažy, nemravnosti a zpusťovania našich kresťanských zásad; na chrbtoch nosia vždy tie batohy, ktoré dokiaľ pri vláde boli sebe a nám občanom na krky uviazali.

A viete čo je v týchto batohoch? Vtáka poznáte po perí, vola po ručáni, liberálov po je-

jich skutkoch. A skutky jejich, dokial na vlade boli, pozostávaly z toho, že pod jejich panovaním zchudobnela krajina. Vyvandrovať musel náš ľud, ktorý ožobrácili; zvýšili sa všeobecné farchy až do neznesiteľnej nekonečnosti; povstalo nešťastie sociálne, slobodný pas dali neznabožstvu, uponížili našu cirkev, k vôli niekoľkým liberálom a neznabohom násilie učinili našemu kresťanskému svedomiu zkrze zavedenie zákona civilného manželstva; volkali veľkostatkárom a nedbali o chudobný ľud; zoslábili život a pohyb aj ostatných kresťanských vierovyznaní v krajine; za jejich panovania zkazily sa verejné mravy, zatemnely sa práva krajiny proti Rakúsku, ktoré složené sú vo vyrovnání roku 67. s druhou polovicou državy rakúsko uhorskej; rozmnožila sa protinábožná, nevlastenecká socialdemokracia; ukázal sa všade všeobecný rozklad a všeobecná nespokojnosť v našej drahej vlasti.

Pre tieto skutky svoje hanbia sa teraz za svoje predošlé **liberálne** meno; a jako keď falošne zbankrotený kupec alebo mnohé šalbiarstva prekonavší kujon, aby ďalej pod novou firmou mohol kujonstvá svoje prevádzaf, premení si svoje meno a machlierí ďalej pod menom novým, tak aj tí páni *liberáli* do pekla zahodili to svoje škarede znejúce *liberálne* meno a premenili si ho jako starý ošúchaný kabát na meno nové a už sa nechcú volaf liberálmi, lež nazývajú sa «*národná pracovná strana*», ináč «*strana robotná*».

Bratia ľudáci, dobre si ich pozrite! Pes je ten istý, len kráglík má nový; liberáli sú tiež tí istí, len meno si vzali nové. Veď keď na kravu dáme chomút, vložíme jej zubadlo do huby a opraty zavesíme na ňu, či bude z nej koník vraný? Bude ona vždy krava a bárs ako ju po koňsky vycibria a poďkujú a nosí sa na nej budú, len všeobecný smiech získajú.

A viete bratia drahí, s jakou zbraňou budú bojovať pri nastávajúcich voľbách a jako budú cheeť privržencov svojej «*liberálno pracovnej*» a «*protikresťansko robotnej*» strane získaf? Najdú si kandidáta tučného, mastného s otvoreným vačkom, z ktorého sa bude sypaf to cvendziace liberálne presvedčenie; dajú vykúľaf sudy vína, piva a dobrého chutného páleného, čo až dušu mastí; bude sa varíť z nasolenej baraniny guláš;

budú rozvoňavať koňské viršle a komu by to ešte nebolo dosť ku pevnému liberálnemu presvedčeniu, tomu aj po kútoch a medzierkach sofia do kapse tej mzdy pekelnjej, toho judáského groša, komu 5, komu 10, komu aj 50 zlatých, jako už priam koho, na tomto lichvacom jarmoku duší, odšacujú.

Ludu môj dobrý, ludu môj drahý! Vo veľkej tvojej chudobe a hrozných úzkostach nepodlahni fažkému pokušeniu tomuto. Buď pevný, buď stály, odvrhni od seba takúto judášsku mzdu, ktorá fa aj na smrteľnej posteli znepokojovať môže. Nech tí je drahšia, nech tí je vzácnejšia poctivá chudoba tvoja, jako takáto zrádna cena, s ktorou zapredáš svoju krv, tvoje kresťanské presvedčenie.

Ludu môj kresťanský, ludu môj dobrý! Predpoviem tí všetko, čo budú tí páni liberanti pri tej ablegátskej voľbe robiť. Majú už kandidáta, alebo jak nemajú, však si ho oni najdú, takého ktorého ty neznáš a ktorý teba nezná; ktorý reči tvojej nerozumie, túžby, žiadosti srdca tvojho nepochopí; ktorý teba pri voľbe len na to potrebuje, aby na tebe jako na podnožke dvíhal sa do hora ku sláve, ktorého uvidíš ráz-dva pred voľbou a snáď posledný raz pri voľbe a potom fa viacej znať nebude, lebo ho odstrašia skromné, po vrškoch, kopcoch roztratené príbytky a chudobné rúcho tvoje.

A liberálno oduševnení korteši v parádnych kočiaroch tí ho budú po obciach ukazovať, tí budú okolo neho ministrovať obskakovať, jako dobrého priateľa ho odporúčaf. Valašskí cigáni kaliku-koňa s ohnivým trúdom v uchu a s paprikou pod chvostom aby dobre skákal a tancoval na jarmoku, chvália a odporúčajú a keď ho hlúpemu kupcovi za drahé peniaze na krk zavesia, dobre sa smejú, dobrý oldomáš si zapijú, veselo si ruky trú; aj ty máš koňa kaliku, čo ani vozíť, ani tahať nechce. Aj ty tak pochodíš ludu môj, jestli tomu liberálnemu vábeniu podlahneš; budeš mať škodu a pri škode aj posmech a tí liberálni korteši veselo si budú ruky tref, dobrú hostinu si spravia z toho, čo za tvoje zakúpenie dostali, ale tebe z toho len omrvinku dali a smätánku sebe nechali.

Bratia ľudáci! Povedzte mi tak úprimne na svedomie vaše, či v tých uplynutých posledných štyroch rokoch, z tých liberálov len jeden pri-

šiel k vám, keď vás nešťastie zastihlo, keď sa obloha šťastia vášho zamračila, Keď vás čo trápi a bolelo, aby sa vás opýtal, čo by ste si žiadali, čo vás bolí, jaká pomoc, dobrá rada, alebo aspoň slovo potešenia by vám bolo treba? A teraz pred voľbou tí liberáli sa vám budú chvastať a vystatovať jakí sú vám dobrí priatelia, jako vám chcú pomáhať a hory-doly a zlaté zámky budú vám sľubovať; a tolko sa ich bude pod pláštom priateľstva vláčť k vám vo dne i v noci, že nebudete stačiť sa ich oháňať, jako kôň dožierných múch v maštali za horúceho leta.

Známe už dobre tieto sľuby pri voľbách, známe dobre to pretvaračské priateľstvo, z ktorého ešte ani jeden človek nezhrubnul, nezbohatnul. Preto bratia ľudáci, nedajte sa balať, zavádzať a mámiť sľubami falošných liberálov. Z minulosti dobre ich poznáte! Budú vás hladkať, po plecách priateľsky poklepávať vo fajnových rukavičkách a voňavou páskovou cigarkou vás ponuknú, aj vám ju pripália, aj vás obejmú vo vašej chudobnej ale poctivej huňke, ale sa hneď otrasú, aby na parfimové rúcho jejich nechtylo sa sedliackeho vzduchu a budú vám priatelia až do dňa voľby; jestli pojdete za nimi, bude do dňa voľby dobre, jestli ale im v krátkosti odstrihnete, že liberalné presvedčenie a liberalné viršle váš žalúdok kresťanský neprijme, budú vás tí dobrí priatelia hneď šlakom porážať a vám do hlúpych naničhodníkov a smradlavých sedliakov nadávať. Po voľbe ale, o tom buďte istí, viacej ich nevidíte, jejich priateľstva viac neokusíte.

Pamätajte bratia ľudáci na úprimné slová moje, ja už dvadsať rokov bojujem proti tým *liberálom*, ja ich dobre znám a ja vás uistujem, že takáto je tá *liberálna láska*.

Drahi bratia! Zdravým rozumom a kresťanskou spravodlivosťou rozvážte si, kto sú vaši lepší, úprimnejší priatelia, či tí liberáli, ktorí pri voľbách tak často sa o vás otierajú a po voľbách jako gáfor zmiznú; a či vaši horliví ľudoví vodcovia, ktorí s vami žijú, za vaše blaho stále a neunavene pracujú, vás zastávajú, vaše práva bránia, vás tešia, s vami cítia, vaše potreby, túžby a žiadosti znajú, klopanie vášho srdca slyšia, s vami sa radujú, s vami sa zamrucujú v blahých a fažkých dobách života vášho a nakoľko im sily stačia, vždy a všade

vám vo vašich potrebách pomáhajú? A keď si to tak zrelo v hĺbokosti vášho dobrého kresťanského srdca rozvážite, povedzte mi drahí bratia moji, kam vás vaše srdce, kam vás vaše presvedčenie fahá? A keď fa ľudu môj srdce tvoje, duša tvoja ku tej tebe prajnej kresťanskej ľudovej strane fahá, posluchni vnútorného hlasu tohoto, lebo hlas srdca tvojho je hlas svedomia, hlas svedomia ale je v tebe hlas boží a keď tento hlas nasledovať budeš, najdeš toho sladkého pokoja duše tvojej, ktorý na svete je najkrásnejšia odplata svedomito vykonanej kresťanskej povinnosti.

Drahí bratia ľudáci, nezapomínajte aj na tú okolnosť, že naša ľudová strana je strana kresťanská, ktorá záujmy kresťanskej viery, práva starodávne našej svätej cirkvi a záujmy nášho náboženstva na sneme, vo verejnom živote, v školstve a výučbe, v prisluhovaní pravosúdia, v kulture, v pomeroch medzi gazdom a robotníkom a vo všetkých pohyboch života občanského zastáva a bráni.

Liberálna strana s jej politikou v minulosti dopustila sa mnoho nápadov a útokov na naše kresťanske práva a záujmy. Bratia drahí, čo myslíte, či tá liberálna strana teraz, keď znovu dostala sa na vládu, nebude zase sa miešať do našich cirkevných a náboženských práv a vecí? A kto naše práva bude brániť, keď sa my sami o svoje zastúpenie skrze našich verných kresťansko-ľudáckych mužov nepostaráme? My sme nielen jednoduchí občania tejto vlasti, my sme aj kresťania a meno toto kresťanské a hodnosť kresťanská nielen k tomu nás zaväzuje, aby sme v nedelu do kostola chodievali, pôsty zachovávali, ku veľkej noci k sv. spovedi pristúpili, almužnu udelovali atd., ale aby sme kresťania zostali aj vo verejnom živote, aj vo výbore obecnom, aj vo výbore stoličnom, aj pri voľbe ablegáta a toto kresťanské presvedčenie svoje aby sme tak vykonávali, že pri jakýchkoľvek voľbách hlas svoj len na takých mužov dáme, ktorí sú tiež úprimného kresťanského presvedčenia, lebo len takíto mužovia budú záujmy a práva naše verne, odhodlane, neohrozene a zmužile zastávať.

Drahi bratia, ľudáci kresťanskí, ešte mi mnoho leží na srdci, ešte moc sa mám s vami v úprimnosti povyprávať, to vám však poviem budúce.

Zakial ale zase uvidíme sa na stranách tohto nášho milého kresťanského časopisu, zvolajte so mnou všetci jednotlivo: **Nech žije náš milovaný kandidát dr. [Emil Gyuriss! Nech žije a panuje naša kresťanská ľudová strana!**

Úprimný ľudák.

Živé obrazy volebné.

Napísal: Dr. Štefan Krajčovic.

Čo sa zamestnania môjho týka, som kňaz, dnes ale, keď tento článok píšem, zostal som maliarom. A to nie voľákym šiflikárom, lež maliarom, ktorý zo života malujem moje obrazy. Včul namalovať chcem dva obrazy, ktoré vídať na voľbách. A je to obraz voličov za pravdu bojujúcich a obraz tábora voličov, ktorí dali sa zapredať a len za pijatiku hlasujú na ablegátov liberálnych.

Voličia spravodliví a za pravdu bojujúci vezú sa na sedliackych vozoch. Tvár skveje sa im od radosti, z ňader jejich tisknú sa oduševnené spevy, ľud ich všade s radosťou víta a keď prindú na volebné miesto, postavia sa jako udatní bojovníci a neohrozene vydržia pri ablegátovi svojom. Pod čírym nebom rozprestierajú sa húfy jejich, vetor čistého povetria pohybuje jejich zástavy, ktoré vejú sa jako krídla orlove, jako by hlásaly svetu: «Pozrite sa, tu stoja hrdinovia pravdy, ktorí nedali sa zapredať!»

Pekný je tento obraz. Človekovi srdce od radosti plače, keď hľadá po tomto tábore a teší sa, že ten ľud roľnícky nestratil vieru a nádej, a že horí v ňom láska, ktorá v stave je ešte aj vtedy za pravdu a vieru bojovať, keď aj až po krky ješ a piť nedostane.

Viem sa ešte rozpamätať na voľbu trnavskú, keď gróf Ferdinand *Zichy* tam vystúpil. Ľudáci stáli na jednom veľkom placi. My malí žiaci zamiešali sme sa medzi nich. Malé srdce naše radovalo sa nad tymito poriadnymi ľuďmi a vidiac oduševnenosť jejich za pravdu, prisahali sme aj my vernosť pravde. A keď klamstvo a nátlaky predsa prevýšili ľudákov a gróf Ferdinand *Zichy* prepadol a videli sme tých starých voličov plakať, plakali smé aj my. Oplakávaly sme pravdu, ktorej na tejto zeme tuším už odzvonili.

Včul ale malujem obraz voličov, ktorí za-

budnúc na pravdu, za banknoty a za piatiku hlasujú na ablegátov liberálnych. Potupnými stali sa, keď sa zapredali a preto potupný je aj obraz, ktorý o nich malovať budem.

Vezú sa na vozoch, kočoch a na břešských voziskách, ktoré naplnené sú slamou. lebo úradník rozkázal slamu dať do vozov, bo vraj «narpät povezu sa prasce». Ľud s potupou ich víta a od žialu smeje sa nad nimi, keď vidí, že židáčkovia tiskajú ich na voze a strážia nad nimi, Áno od žalosti sa smeje ľud nad tymito voličmi, lebo vidí, že kozkári priam tak ich vezú na voľbu, jako vezú telce na bitunek. Nuž ale hodní sú tohoto smiechu, prečo sa dali zapredať? Prindu na volebné miesto. Tam ich voperú do jedného hostinca, priam tak, jak juhás pere ovce a baranov do salaša. Dajú im piť, ješ a fajčiť a oni pijú. jedia a fajčia a to natoľko, že potom mnohí jako snopy napití idú hlasovať.

Juj, je to špatný obraz! Človekovi až zle zostáva, keď si pomyslí, jako sa potupia títo liberálni voličia. A potom keď pozremo tých, ktorí pri nich stoja, ozaj bolí nás srdce nad nimi. Lebo koho vidíme v tomto hostinci. do ktorého tých liberálov voperú? Vidíme tam žida u žida a všade len žida, ktorí pijú, fajčia a plujú, krik, náramný krik robia. Tí sedliaci, ktorí idú s nimi hlasovať, haneblive sklopia oči, keď sa pozerú po tejto jeruzalemskej spoločnosti a kolko ich je, ktorí si v duchu myslia: «No veru naozaj som upadol medzi lotrov!»

Jeden ľudák mi rozprával nasledujúce veci:

— Keď bola voľba, po voľbe v jednej úradnej veci zavolali ma do tábora liberálov. Bol to tam krik a bolo tam židov! Vejdúc medzi nich uzrel som tam jedného nášho občana. Haňbil sa veľmi. Idem k nemu a poviem mu:

— No strýčko, vy ste sa na pekné miesto dostali!

On ťažko si vzdychnúc odpovedal mi:

— Máš pravdu, synku môj. Ozaj, dostal som sa medzi čertov. Ale jak je Boh nade mnou, viac ma tu už nikto neuvidí, lebo haňbím sa veľmi!

Čo mám k tomu dopísať? Ništ, z hola ništ, však kto má rozum, ten aj tak vie, že pravdu mal ten strýčko, ktorý sa «medzi čertov dostal».

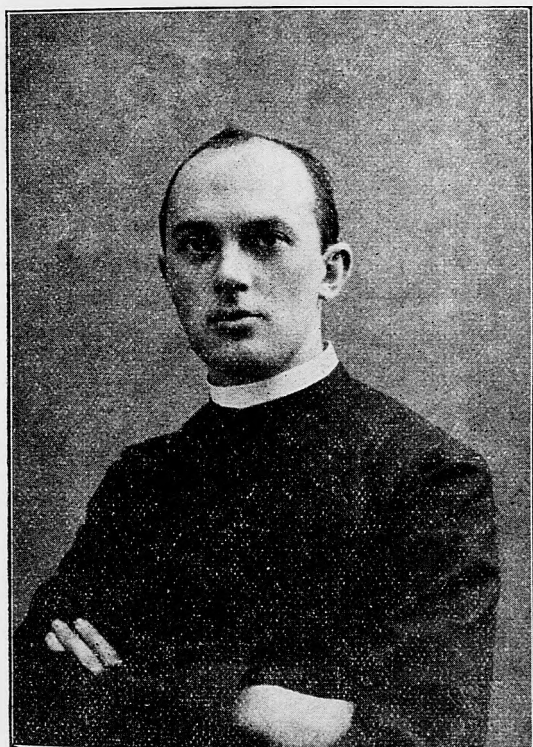
Kresťanskí voličia! Tu máte pred očima tie

dva obrazy. Ja myslím, že ten druhý, ten liberálny obraz si nevyvolíte. Lebo ošklivý je a potupný pre každého kresťanského človeka. Preto pri voľbách vydržte pri pravde a vtedy statoční budete, vtedy chváliť vás budú dobrí ľudia, vtedy pyšné budú na vás i deti vaše, ktoré tešit sa budú, že ich otec nie hanbu, lež slávu doniesol na meno jejich s tým, že nedal sa zakúpiť, lež neohrozene vytrval pri pravde. Nech žijú kresťanskí voličia, ktorí hlasujú na pravdu.

Béla Túri

kandidát kresťanskej ľudovej strany volebného okresu Galántha.

Horliví ľudáci volebného okresu Galántha za ablegátskeho kandidáta so všestranným odu-

ševnením vyhlásili Bélu Túriho, hlavného redaktora katolíckeho denníka «Alkotmány». Voličia galánthanského okresu ako statoční ľudáci a kresťania kandidovali Bélu Túriho. Jejich statočnosť kresťanská a ľudácka požaduje to teraz, aby ho aj vyvolili. Béla Túri aj na žiadosť pád nesmie chýbať v krajinskom sneme, bo on vždy a všade vrele zaujímal sa za každé i tie najmenšie záležitosti malých ľudí. Hospodári preto, malí priemyselníci a celá trieda robotnícka takého zastupiteľa musí mať v krajinskom sneme, ako

je Béla Túri. Nielen ako priateľ ľudu, ako kresťanský spisovateľ a učenc, lež aj ako chýrny rečník známy je Béla Túri. Hor' sa teda kresťanskí ľudáci! Vo všetkých obciach galánthanského okresu nech veju zástavý kresťanskej ľudovej strany a všade ozývajú sa heslo: **Nech žije Béla Túri!**

Príhlas.

Keby kto z krajinských a stoličných úradníkov alebo z notárov sprevádzal liberála kandidáta, sľuboval alebo sa vyhrážal ľudákom, alebo nahováral ľudákov, aby na liberála blahošovali, alebo aspoň aby na voľbu neišli, keby taký úradník alebo notár hatil slobodné pohyby ľudákov, alebo by chcel sosbierať liberálov voličov: tieto veci všetky prosím mne na vedomie dať, abych v smysle zákona mohol proti takým panákom zakročiť. Chcem mať starosť o to, aby zákon kurialného súdennictva v úplnej miere bol zachovaný v topolčianskom okrese, nado všetko od tých ktorí už dľa úradu svojho lepšie majú poznať a svedomite majú zachovať zákony krajinské.

V Nyitrapereszlény, 1. apríla 1910.

Dr. Jozef Janda
dekan-farár a predseda

Ukrutná katastrofa.

V obci Ökörítő ležiacej v satmárskej stoliči, udalo sa vo veľkonočnú nedeľu hrozné nešťastie. Mládež sriadila tanečnú zábavu, na ktorú povolala mnoho hostov aj zo susedných obcí. Vzhľadom na veľké množstvo hostov sriadili zábavu v jednej veľkej šope stavanej z dreva a krytej slamou. Miestnosť ozdobili lampionami a vencami. Tak pred polnocou udalo sa veľké nešťastie: jeden lampion sa chytil plameňom, od tohoto sa chytily vence a plameň zašlahol aj na strechu. Za niekoľko minút bola celá šopa v plameni. Žeravé hlavne padaly dolu, na ženských začaly šaty horeť. Nastal ukrutný zmätok a zúfale volanie o pomoc. Každý sa rútil ku otvoru, aby sa von dostal. Veľké vráta nebolo možno rýchle otvoriť, lebo usporiadatelia zábavy vráta zaklincovali, chcúť prekaziť vstúpenie do miestnosti tým, ktorí neboli na zábavu povo-

laní, alebo ktorí si vstúpenku nekúpili. Otvorené boly len jedny malé dvere, cez ktoré sa pravda len málo ľudí vedelo von dostať z miestnosti preplnenej dymom. Obecenstvo vo svojom zúfalstve vyvalilo jeden bok na šope, aby sa von dostať mohlo; ale vtedy sa srútila dolu väčšia čiastka horiacej strechy. Tristopäťdesiat ľudí zhorelo a veľmi mnoho je aj ťažko a ľahko ranených.

Dľa inej zprávy nešťastie tak povstalo, že veľká petrolejová lampa visiaca nad vchodom, vybuchla, Petrolej rozlial sa na suché haluzi, ktorými vchod ozdobili a razom sa ozvaly zúfalé výkriky:

— Horí! Horí!

Behom niekoľko okamihov bolo už všetko v plameni. Na ľuďoch začaly šaty horeť a začali klesať omámení súc dusným dymom. Celá šopa vyzerala jako horiace peklo.

Z dediny viacerí utekali nešťastníkom na pomoc, ale o hasení nemohlo byť ani reči. Keď bočnú stenu vyrútili, cez povstálny otvor dostalo sa von asi sto ľudí. Pravda jeden dlávil po druhom. Tí, ktorí dnu zostali, zhoreli na uhol. Medzi nimi je aj manželka ryhtára obce Jána Potora so štyrmi deťmi. Hrozné nešťastie ukrutne účinkovalo na celú obec. Viacerí zbláznili následkom strašného rozčulenia.

Sotva sa brieždiť začalo, každý hľadá svojich. Úžasné chýry rozniesly sa čoskoro aj po vidieku a pribehli mnohí aj zo susedných obcí. Žandárska stráž telegrafovala pre lekárov, čoskoro prišli lekári z celého vidieku, prišli aj ohňohasičovia a policajne vrchnosti. Cieľom udržania poriadku žiadali vojsko.

Začalo sa vyťahovanie mrtvol zpod rumov. Jestli pokrevní poznali mrtvolu, vrchnosť im dovolila mrtvolu domov odviezť; ktoré mrtvoly nebolo možno poznať, tie položili na kraj cesty a pochovali ich do spoločného hrobu. Medzi nešťastníkmi boli aj traja husári, ktorí boli doma na sviatkoch, všetci traja zhoreli.

Zo Satmáru dovezli viac sto umrlčích trubál. Žandári chodia z domu do domu a popisujú že kto z rodiny chýba. Lebo ináč vrchnosť neni vstave určiť, kto padol v obeť hroznému nešťastiu. Lekári čo najbedlivejšie opatrujú ranených, ale údajne viac než polovicu ranených nebude možno udržať pri živote.

Nešťastie by sa hádam vôbec ani nebolo stalo, alebo by aspoň nebolo bývalo tak úžasné keby dve veľké brány šopy z vonku neboli zaklincovali a zdnu keby neboli nakládli k nim lavice. Brány šopy údajne preto zavreli, aby sa na tanečnú zábavu bez vstúpenky nikto nemohol dostať a klincami ich preto bolo treba pribiť, aby ich dnukajšie lavice nevyvalily. Táto nešťastná myšlienka zapríčinila smrť 350 ľudí. Keď oheň vypukol, pri malých otvorených dvierkach zo šopy sa tisknúcí ľudia dlávil a padali jeden na druhého, tak že sa utvorila z nich na dva metre vysoká hromada. Keď sa horiaca strecha svalila na hromadu ľudí, tí ktorí ležali na vrchu, zhoreli celkom na uhol, ktorí boli pod nimi, tí síce nezhořeli, ale aj tí boli na nepoznanie rozdlávení. Podivuhodné je, že v pondelok zpod tejto hromady mrtvol ešte aj živých ľudí vedeli vyhrabať, ktorí za 8—10 hodín ležali pod ostatnými.

Oheň povstal tak, že sa chytil jeden papierový lampion, od ktorého zase počala horeť jedna suchá, ešte v lani zavesená ratolesť. Celá katastrofa sa za 20 minút odohrala. Hovorovia, že mnohí, ktorým sa podarilo vybehnúť z horiacej šopy, ako živé fakly behali sem a tam po ulici, hodili sa do jarku pri ceste, do kalúž a tam potom v nesmiernych mukách zomreli.

Sústrasť ku týmto nešťastným je všeobecná. Ku podpore na živote ostatných, jeho veličenstvo kráľ poslal 30 tisíc korún.

Halley-ho kométa.

V mesiaci mája tohoto roku budeme mať príležitosť zvláštnu kométu vidieť, ktorú chýrečný anglický astronóm E. Halley (č. Hälléh) okolo roku 1720, vynášiel a preto sa aj od jej vynálezniaka kométou Halley-ovou menuje. Kométa táto sa už čím viac a viac blíži k našej zemi a ju nielen celý astronomický svet s pomocou spektroskopov ustavične pozoruje a zkúma ale aj všetky národy veľmi zaujíma a ju zvedave, ba čo viac s istým strachom očakávajú.

Ľudia, už či z povery alebo na základe fantastických zprávk kométam vždy jakúsi nadprirodzenú moc privlastňovali, tak sa i teraz o Halley-ho vlasatici všeliaké bláznivé a pravde

nepodobné chýry medzi ľuďmi roznášajú. Takéto chýry sú už vopred falošné a najviac od neumelých ľudí vymyslené bájky, ktorých jediný cieľ je, ľud darobne rozčulíť a nastrašiť. Aby sme náš kresťanský ľud aj v tomto ohľade osvetlili a ho uspokojili, k orientovaniu nech slúži táto krátka zpráva pred už blízkym príchodom kométy Halley-ho.

Celá veda, astronomická a doterajšia zkušenosť sú všeobecne toho presvedčenia, že kométy nie sú nebezpečné, preto sa aj od kométy Halley-ho nemáme čo obávať. Od vynajdenia teleskopu sa už po štvrtý raz vrátil a priblíži k zemi. Posledne ju videli v roku 1835. s malým krátkym chvostíkom. Jakú podobu a jaký chvost bude mať, doteraz sa nevie, lebo sa od slnka ešte veľmi ďaleko vynachádza.

Asi 25. marca vstúpi medzi zem a slnko, v ktorom čase pre svetlo slnka nebude k videniu a len začiatkom apríla prejde tú hranicu, po ktorej ju už aj slobodným okom budeme môcť vidieť, najprv len v ranajších hodinách pred svitánim. Dňa 18. mája prejde medzi zemou a slnkom, práve tak, jako mesiac pri zatmení slnka, len o mnoho ďalej.

Vieme, že mesiac 384 tisíc kilometrov je od zeme vzdialený a kométa Halley-ho bude pri tom kritickom priechode 25 millionov kilometrov ďaleko od zeme. Z čoho zrejme vidno, že kométa zeme dotknúť sa nemôže a cez jej chvost by naša zem len vtedy prešla, keď že by ten dlhší bol jako 26 millionov kilometrov. Aj v tom páde, keď by sa predsa zem s hlavou kométy stretla, alebo chvost tejže by zašvihol cez našu zem, nič sa nestane.

Chýrni hvezdári sa presvedčili, že cez hlavu kométy aj maličké hviezdičky celkom jasne vidieť mohli, z čoho uzatvárajú, že sú kométy nie massivné a nie tekuté, lež z drobných, ďaleko od seba porozsypaných čiastočiek pozostávajúce žiarové telesá, prečo, keď by zem aj prešla cez hlavu kométy. žiadna katastrofa nám nehrozí, nanajvýš krásne padanie hviezd obdivovať budeme.

Dľa vedomcov aj chvost kométy je len nekonečne tenký a riedky vzduchový gáz, jako ku príkladu na našej zemi severné svetlo, alebo zapálenie zory. Keď by 19. mája, čo nepredpokladáme, chvost kométy Halley-ho zašvihol

cez našu zem, to by len tak účinkovalo, jako svetlo reflektora pri morskej svetlárni, keď ponad vodu alebo zem preletí.

Roku 1872. prešla zem cez kométu Biela, ktorá sa vtedy rozdvajila, nestalo sa nič, len že zatým to najkrajšie padanie hviezd nasledovalo. A cez koľko takýchto vlasatic už prešla naša zem, čo nikto nespozoroval!

Jaké gáze obsahuje kométa, to sa vopred nedá povedať, môže mať škodlivé a v takej miere aj neškodlivé gáze.

Dľa najnovších správ stane sa ten kritický príchod kométy Halley-ho dňa 19. mája ráno o pol piatej hodine, u nás slnce ešte vtedy nevyšlo, preto príchod kométy len v Austrálii a Asii vidieť budú. Astronomi sú na príchod tento veľmi zvedaví, lebo dľa toho, či slnce zatemní alebo nie, uzavru, či je hlava massivné teleso alebo len riedky gáz.

Od 20. mája počnúc budeme vidieť tú kométu na západnej strane neba po západe slnca asíce 20. mája večer do 9. hodiny a ďalej do 30. mája každý večer do pol noci.

L. B.

Volebné hnutie v prievadzskom okrese.

Veľký pamätlivý a slávny deň mala Prievadza 3. apríla. Vtedy sme totiž za ablegáta kandidovali nášho vrelemilovaného Kolomana *Brestyenszkyho* zo stránky kresťanskej ľudovej. Kto bol prítomný na tejto kandidácii, videl tisíce ľudu, všetko to hrdinských ľudákov a prívržencov pána *Brestyenszkyho*. Voličia prievadzského okresu vstave sú za svojho miláčka nie ráz, lež storáz poraziť nenávidených, falošných a už dávno zkrachovaných liberálov.

Po svätej omši na rynku bola kandidácia. Ľud v hustých radoch obstal rečníšte a pozorne načúval z tade povedané reči. Shromaždenie zahájil veľkomožný pán Teodor Móser prievadzský farár. Po ňom Georg *Szmrecsányi* vykladal nám program strany ľudovej; pohladkal pár razy nenávidených liberálov a odporúčal nám pána *Brestyenszkyho* za kandidáta.

My sme kandidáciu s radosťou a s oduševnením prijali. Veď kto by nás na sneme vedel lepšie zastúpiť, ako pán *Brestyenszky*? Veď sa

známe. My jeho a on nás. Medzi nami vyrastol je teda krv z našej krve. Je jednoduchý človek, dobrého srdca. Zná naše pomery a naše potreby. Ako poslanec veru nehľadel na to, si-li sedliak alebo pán, katolík či žid, kto ho požiadal, zaujal sa zaň. Takéhoto muža, ktorý hezúhonne pracuje za okres, ktorý sme bráni záujmy katolíctva a ktorý ani v krajinskom dome nelaká sa protivných liberálov, ktorí blížia sa k nám pod kepienkou *národnej pracovnej strany*, aby nás z novu zaviedli, oklamali a na nás

Albert Szabó
ablegátsky kandidát kresfanskej ľudovej strany
okresu Letenye.

nové a nové farchy zavesili, hovorím, my si len Kolomana *Brestyenzskyho* vyvolíme. Tu iný kandidát nech ani neprobuje šťastie, lebo prepadne.

Po programmnej reči pána *Brestyenzskyho* rečnil pán dr. Emil *Gyuriss* tak mile, tak krásne a s takým zápalom, že celkom okúzlil poslucháčov.

Čujete, voličia čačanského okresu! vyvolte jednohlasne pána *Gyurissa*. Závidieť vám ho budú mnohé okresy. Tu sa poďakujeme i my

pánu *Gyurissovi*, že prišiel pomáhať pánu *Brestyenzskymu*. Tohto strana síce pevne stojí ani skala. Jeho voličia ani počuť nechcú o druhom kandidátovi, ba plujú na to, že bojnický prepošť ktorého ani jeho farníci nechcú, s vládnymi peniazmi chcel by k vyslanstvu prísť. To sa mu ale nepodarí. Mal byť na prievidskom rynku dňa 3. apríla, bol by videl, že celý okres *Brestyenzskyho* chce a vyvolí. Toto je sväté. To aj Boh chce.

Pán *Brestyenzsky* ešte v ten deň navštívil Nemecké Pravno s veľkým sprievodom, kde ho pekne privítali. V pondelok do Handlovej ho odprovadily početné vozy kortešov; tam tiež celá obec osvedčila sa zaň. Tak sa patrí, veď voličia vedia, koho volia. Celý okres prievidský ozýva sa od volebných piesničiek, ktoré končia sa: *Abcug Rudnay! Nech žije Brestyenzsky!*

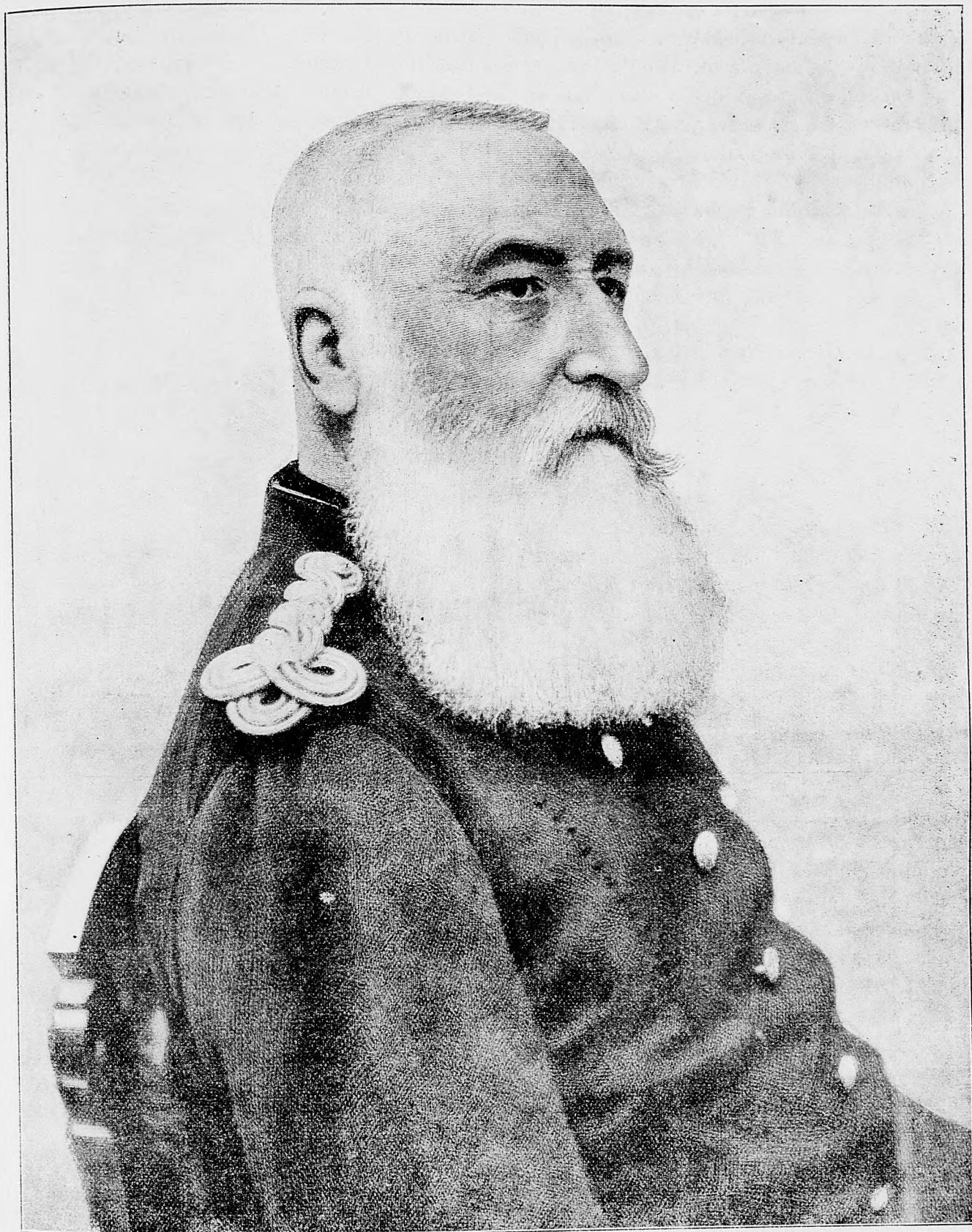
Volič.

Zo žabokretského okresu.

S radosťou dávam na vedomie bratom *Iudákom*, že máme takého kandidáta, akých málo je v krajine. Pán *Georg Szmrecsányi* je náš kandidát. Chlapisko ani dub. Ten sa veru nebojí liberálov. Veď je za potreby, aby sme si do krajinského domu silných mužov volili, keď liberáli už aj tam bitky usporiadajú. Pán *Georg Szmrecsányi* už pochodil okres a všade ho radosťne vítali, lebo ľud ani slúchať nechce o liberáloch, takí sú mu protivní. My tu spolu držíme ako jedna refaz. Páni duchovní všade po predku idú. Liberáli vopred bládnú a sú ztratení. Už na mnohých miestach hľadali kandidáta, lež ani jeden sa neopováži v žabokretskom okrese vystúpiť. Najnovšie spomínajú volakého Jána *Majthényi*. My nevieme kto je a čo je za človeka. Ani nás nič doň. My ho nechceme. K nám nech nechodí. My sme počestní kresťania a nie do «pracovnej» kože zaodiatí zrádcovia. A preto nechceme *Majthényiho!* Nech žije *Georg Szmrecsányi!*

K volebným pohybom.

Levoča (st. Spiš.) Kandidát: Dr. *Michal Dömötör*. Vo volebnom okrese *Löese* programnú reč držal 17. marca. Do volebného okresu spre-

Leopold II. nedávno zomrelý kráľ belgický.

vádzali ho skutočný vnútorný tajný radca, podpredseda kresťanskej ľudovej strany Štefan *Rakoszy* a Ján *Bartos* tajomník Jednoty. Kandidačné shromaždenie bolo predpoludním o 11.

hodine v meste Szepesváralja a dostavilo sa sem z mesta a okolia viacej sto voličov. Na shromaždení prítomní boli tiež: Ferdinand Fertsek veľprepošť a pápežský praelát, dr. Ignác

Zimmermann praepošt-kanonik, Neit Hillay praepošt-kanonik, Anton Kurimsky praepošt-kanonik, Fridrich Rolny kanonik a dr. Ján Vajdovsky titulárny kanonik. Shromaždenie zahájil peknou rečou farár mesta Szepesvárálja Štefan Zemancsik. A za ablegátskeho kandidáta početné obecnstvo jednohlasne a s oduševnením menovalo dra Michala *Dömötöra*. Skutočný vnútorný tajný radca Štefan *Rakovszky* s hlbokým dojmom na prítomných rečnil o politickom rozpoložení, po čom ablegátsky kandidát dr. Michal *Dömötör* v maďarskej a slovenskej reči, pri všestrannej pozornosti obsirne vysvetlil svoj ľudácky program. Za tým Ján Bartos vyzval prítomných k vernému vydržaniu pri kresťanskej ľudovej strane, po čom Štefan Zemancsik zaključil shromaždenie. Ablegátskeho kandidáta a celý jeho sprievod k obedu povolal osvieteny pan biskup dr. Alexander *Párvy*. Popoludní prišla pre ablegátskeho kandidáta z dvadsať levočských mešťanov pozostávajúca deputácia pod vedením opáta-farára Celestína *Kompányik* a celá spoločnosť odcestovala hneď do Levoče, kde vydržované bolo shromaždenie o 5. hodiúe za prítomnosti celej intelligencie mesta a viacej sto voličov. Shromaždenie zahájil už od dávna zmužilý bojovník kresťanskej ľudovej strany opáť-farár Celestin *Kompányik* a za ablegátskeho kandidáta odporúchal dra Michala *Dömötöra*. Početné obecnstvo s hlučnými ováciami osvedčilo sa za odporúčaného ablegátskeho kandidáta, po čom skutočný vnútorný tajný radca Štefan *Rakovszky* povedal reč veľkej významnosti politickej. Ablegátsky kandidát dr. Michal *Dömötör* vysvetlil zatým svoj program v maďarskej a slovenskej reči za všestrannej oduševnenosti. O ukrutnosťach starých liberálov a o potrebnosti kresťanskej ľudovej strany rečnil konečne Ján Bartos, po čom opáť-farár Celestin *Kompányik* pri hlučných ováciach početného obecnstva zaključil shromaždenie.

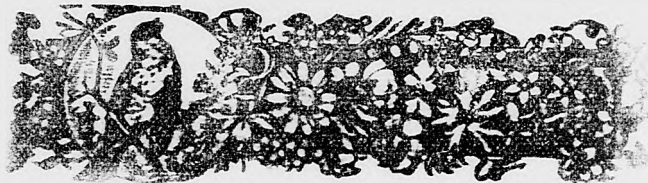
Banská Kremnica. Známy ľudomil a neohrozený bojovník za práva ľudu dr. Mikuláš *Griger* kandidát kresťanskej ľudovej strany 28. marca držal svoju programnú reč v miestnosťach katolíckeho tovaryšského spolku. Zápalné jeho slová, prizvukovanie nebezpečenstva hroziaceho ľudu a kresťanstvu zo strany liberalizmu, zrejme prednesenie nedôslednosti popredných politikov

novej vlády, poukázanie na bezzásadnosť miestnych «politikov», ku hlučnému potlesku a súhlaseniu povzbudily bez výnimky všetkých v značnom počte prítomných poslucháčov. Jestli úradní páni nezneužijú svoju moc, vyvolenie Mikuláša Griegera je isté. Prajné by to bolo nie len pre ubohý katolícky ľud, lež aj pre celé kresťanstvo našej vlasti.

Zlaté Moravce (stol. tekovská). Kandidát: Alexander *Karátsonyi*. Už aj posial zastupoval tento okres k úplnej spokojnosti svojich voličov.

Bardňovo (st. sárišská). Kandidát: praepošt farár Anton *Korányi* Voličia kresťanskej ľudovej strany tohoto okresu jednohlasne a s istými výhľadmi na úspech, za ablegáta kandidovali opáť-farára Antona *Korányiho*.

(Pokračovanie nasleduje.)

POLITICKÉ CHYRY.

K volebným pohybom v okrese Galántha.

Béla *Túri*, ablegátsky kandidát volebného okresu Galántha 3. a 4. apríla navštívil voličov tohoto okresu. V nedeľu 3. apríla bol v obciach *Kossút*, *Hidaskürt* a *Diószeg*, kde voličia vo veľkom počte shromaždili sa ku jeho privítaniu a všestrannou oduševnenosťou slúbili, že pri volbe jedine naň budú hlasovať.

V pondelok 4. apríla Béla *Túri* vyvinul programnú reč svoju v obciach *Nagysúr* a *Vágszerdahely*. V obci *Nagysúr* prítomní boli aj zo susedných obcí početní voličia a všetci bez rozdielu pripojili sa ku zástave kresťanskej ľudovej strany. V pondelok popoludní Béla *Túri* vo veľkom shromaždení voličov povedal programnú reč v meste *Szereď*. Shromaždenie voličov zahájil miestny farár Ernest *Polacsek* a rečnili s veľkým úspechom kandidát Béla *Túri*, prof. Emil *Hudyma*, Ján *Bartos* a Augustín *Gramantik*. Štefan *Nottny* zaključil shromaždenie peknou rečou a početní voličia opustili shromaždenie v tom pevnom presvedčení, že ich ablegátom nebude iný ako Béla *Túri*.

Kresťanskí socialisti za kandidáta ľudovej strany.

Kresťanskí socialisti okresu Galántha vydržovali veľké shromaždenie v obci Hidaskürt za predsedníctva Andora *Szaláncziho*. Na tomto shromaždení kresťanskí socialisti uzavreli jednohlasne, že sa pripoja ku kresťanskej ľudovej strane a pri voľbe hlasovať budú na Bélu Turího.

K volebným pohybom v Orave.

Nikoho nespomínajú toľko po celej Orave, ako bývalého fõispána Georga Bullu. Obecensťo všetkých krajov oduševňuje sa za tohoto výtečníka verejného života. Mnoho on pracoval a aj vykonal za ľud oravský, preto tu nikto iný nebude krajinským vyslancom ako Georg Bulla.

BESEDNICA.

Obeta spovednej pečate.

Napísal: *Michal Gahér*, kaplán Orosházskeho.

(Pokračovanie.)

Hneď na druhý deň ako prišli na ostrov Nová Kaledonia už pri východe slnca vyhnali von zo šiatra všetkých väzňov a zrážcovia viedli ich cestu robiť. Aj ubohý duchovný musel vziať na plecá ťažký čakan. Robota to bola krozná, najmä pre takého, ktorý v celom živote nemusel vykonávať ťažkú ručnú prácu. Z jednej strany hrozná, ba nesnesiteľná horúčosť, z druhej strany ukrutnosť žalárnikov postavenie väzňov činily docela nesnesiteľným. Žalárnici neznali vôbec žiadneho milosrdenstva a jestli daktorý z väzňov lon na chvíľku proboval si oddychnúť, hneď ho tasali hrubým korbáčom.

Montmoulin už v prvý deň na smrť ukonaný vrátil sa do šiatra; od veľkej palčivosti a ťažkej roboty natoľko oslabnul, že pre neho hodené korienky — čo bola ich potrava — len okoštoval. Celkom ukonaný ľahol si na holú zem, ale spať nemohol. Jedinú potechu našiel v ruženci, kým okolo neho burily nočné ticho hrozného reptania a hrešenie.

Zavčas rána znovu do radu musel stat, aby v ťažkej robote pokračoval.

— No toto ja nevydržím — myslel si — veľká horúčosť ma usmrťi.

Ale nie tak sa stalo. Ťažká robota a veľké teplo

nielen že ho neusmrťi, ale natoľko upevnili, že ľahko vybavil i tú najťažšiu robotu. Pre čnostné, poslušné, krotké a usilovné držanie, žalárnici ho mali radi a držali ho v uctivosti.

Minul sa prvý rok a číslo 5348 s druhými poslali do Balaadských medených baní. Z týždňa na týždeň, z mesiaca na mesiac farár Montmoulin s inými ustavične vozil kov na táčkach do pece. Tak sa minul aj druhý rok a už nerátal ani týždne, ani mesiace.

Blížil sa ku koncu už aj tretí rok a ani si na to nepomyslel, že jeho osud este k lepšiemu by sa mohol obrátiť.

Z jeho nešťastlivých spoločníkov viacerí už zomreli a tých bez pohrabu vyviekli do lesa a zahrabali ich do jamy jako zvieratá.

Myslel si jednoducho, kedy ho vynesú tiež do hája a zakopajú do chládku pod daaký strom a tak skončia sa aj jeho trápenia...

Ostatná veľá jeho žiadosť bola, aby jeden Balaadský missionár mohol prísť k jeho smrteľnej posteli, aby sa na večnú cestu prichystal. Ale aj k splneniu tejto žiadosti mal veľmi málo výhľadu. Je pravda, missionári by vďačne, mileradi prišli k nezdravým, len že žalárnici sa o to veľmi nestarali, aby dakoho poslali pre nich. To dobre vedel Montmoulin a preto so znakami poprosil jedného tamojšieho kresťanského robotníka, aby mu priniesol kúsok papiera a ceruzku.

Keď to obdržal, s latinskými písmenami pre Boha prosil missionárov, aby daktorý prišiel k medeným baniam, poneváž na smrteľnej posteli čaká ich jeden kňaz, ktorý jako väzeň jestvuje pod číslom 5348.

Tak sa stalo. List zanesli k missionárom.

(Pokračovanie nasleduje.)

CHYRNÍK.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August *Fischer-Colbrie* ku slávnostiam odhalenia pomníka pápeža Silvestra II. odcestoval do Rimu a 17. apríla o pápežstve drží reč v bazilike sv. Petra. — Dr. Engelbert Mázy, hlavný direktor gymnazialných škôl okresu košického od 24. do 26. marca držal konferencie, náboženské totiž prednášky vo veľkej dvorane katolíckych tovarýšov pre údov tohoto spolku. Po prednáške bola spoveď a vo veľkonočnú nedeľu sv. prijímanie. — Tunajšie mestské muzeum *Rákócziho*, dľa nariadenia predošlej vlády prevzal štát. Slávnostné odovzdanie prevedené bolo 2. apríla.

Chýry zo *Šáriša*. Následkom veľkého oduševneného shromaždenia vydržovaného v predošlom mesiaci do

Jednoty Katolickeho Ludu vstúpilo 1200 členov. Neni snáď druhého mesta v Uhorsku, kde by viacej členov mala Jednota. — V minulom stoličnom šromaždení vyvolení sú: za slúžneho do okresu giraltského Ladislav Holénia, do okresu sabinovského Karol Dobay a za radcu sirotskej stolice Jozef Dobay, bývalý slúžny okresu prešovského. — Vystahujúcim sa do Ameriky od decembra minulého roku do prvého marca b. r. vydali cestovné passy pre 204 osoby, o 176 menej ako predošlého roku v tomže čase. — V katolíckom Kruhu Rákócziho 21. marca vydržovali poradu verní ľudáci okresu sabinovského a héthárskeho. Stredisko kresťanskej ľudovej strany zastupoval z tejto príležitosti dr. Alexander *Ernszt* hlavný správca Katolickej ľudovej Jednoty. Vo veľkom počte shromaždení tam ľudáci jednohlasne kandidovali pre okres *Kisszeben* Georga *Szmrecsányiho* a pre okres *Héthárs* dra Achilla *Baadn* pravotára prešovského. Ľudáci v oboch týchto okresoch hlasovať budú len na výšspomenutých kandidátov kresťanskej ľudovej strany. — *Bardijov*: Neohrození ľudáci bardijovského volebného okresu so všestranným oduševnením za ablegátskeho kandidáta menovali prae-pošta, hlavného dekona a mestského farára Antona *Korányiho*, ktorý vystúpi s programom kresťanskej ľudovej strany a isté výhľady má na víťazstvo. — V okrese zborovskom horliví ľudáci ako kandidáta postavili dra Michala *Artima*. — *Lengyelpusztá* (Kajáta) 24. marca zúril tu veľký požiar. Zhorely 4 domy. Z nešťastlivcov len dvaja boli assekurovaní.

Chýry zo Spisa. V Krompachoch zadlávil vlak medzi šibovaním vozňov poštového kočiša Štefana Belčika. — Robotník Jozef Semenik prišiel v minulých dňoch v opilom stave z vlastnej nepozornosti pod podhradský vlak, ktorý mu obe nohy odtrhnul, na tretí deň zomrel. Píjatica veru vždy má smutný koniec! — Náš stoličný výbor dňa 13. apríla drží svoje jarne zasadnutie. — V Novej Vsi v osobe tamojšieho policaja Antona Muraveckého chytili jedného nebezpečného vyšťahovaleckého agenta.

Výstavka domáceho priemyslu v Pliešovcach. Cieľom pestovania domáceho priemyslu založený spolok v Pliešovcach (Tótpelsőcz, st. zvolenská), za tri mesiace sriadil naukobeh pre domáci priemysel. Tento naukobeh 16. marca slávnostne zaklúčili. Na zaklúčujúcej slávnosti prítomné bolo obecné predstavenstvo a veľké zaujímavé sa obecnosť. Domáci priemysel rozširujúci spolok z tejto príležitosti sriadil výstavku z tých rozličných hospodárskych nástrojov, ktoré účastníci naukobehu zhotovili. Na slávnosti shromaždení hostia nad vystavenými predmetmi vyslovili svoje najväčšie uznanie.

Osud pltníka. Pltník Gašpar Kysel, obyvateľ z obce Nezbud-Lučka (Óvárálja, st. trenčianska) dolu Oravou hnal plf, ktorá mu v Oravskom Podzámku (Árvavárálja) vrazila do jedného vyčnievajúceho brala a nešťastný pltník sa zatopil v rieke. Jeho mrtvolu len po dlhšom hľadaní mohli najst.

Vražda. V obci Végleskálnok (stol. zvolenská) 12. marca v noci na hradskej ceste našli mrtvého obyvateľa tamojších lazov 21-ročného Jozefa Langauera, ktorý mal na tele mnoho krvácajúcich rán. Menovaný mládenec mal mnoho nepriateľov, lebo bol svadlivým, nesnášanlivým človekom. Za to sa má, že ho z týchto jeho nepriateľov v noci volakto vystrielil na ceste a zabil ho. Žandári hľadajú vraha a viacerých ľudí aj zatkli, ale posiaľ ani na jedného nebolo možno dokázať, že by on bol spáchal vraždu.

Podpálila si dom. Z Vrútok píšu, že zadlžená vdova po Jánovi Ruttkaymu fieto oni podpálila si dom aby takto prekazila jeho odpredaj na verejnej licitácii. Vo veľkom víchre oheň mohol sa stať veľmi nebezpečným pre susedné budovy, keby hasičia šírenie sa ohňa neboli rýchle prekazili. Dom zhorel až po základy. Ruttkayčku zatkli.

Rumunský kráľ a židia. Rumunský kráľ, ako z Bukareštu sdeľujú, minulý týždeň prijal deputáciu domorodných židov, ktorí mu odovzdali jedno memorandum o položení rumunských židov. Predniesli, že sú občianskych práv pozbavení a že výhody odhlasovaných zákonov požívať nemôžu. Kráľ veľmi láskave prijal deputáciu, s jej jednotlivými členami sa za pol hodiny shováral a o vlasteneckom sa chovaní domorodných židov sa veľmi pochvalne zmienil. Deputácia potom išla ku ministerskému predsedovi, ku predsedovi komory a senátu, ktorým tiež odovzdali jeden exemplár svojho memorandumu.

Sňah v Španielsku. V severovýchodnej čiastke Španielska, ako z madridu oznamujú, minulý týždeň padal veľký sňah. Na niektorých miestach pre veľké ujavy aj železničnú premávku museli zastaviť. V Catalaynde následkom fujavice sa viac domov srútilo, pri čom štyri ľudia prišli o život. Sňah a vetor aj v siatinách a v ovocných sadoch narobil veľkú škodu. Ovocné stromy boli už v najlepšom kvete, keď odrazu nastala zima a všetko zapadlo sňahom. V Španielsku sa toho boja, že v krajine následkom zlého počasia bude bieda o potravné články. V Španielsku pre zlé počasia aj v lani bola bieda a ľudia od hladu mreli na ulici.

HOSPODÁRSTVO.

Akú vrbu máme pestovať?

V terajšej jarnej dobe nezabúdajme sadiť vrbu a to obzvlášť na takých miestach, ktoré sa inak využívať nedajú. Ponevác ale vyvolenie sa vrby ku sadeniu neni ľahké, lebo je známa vec, že daktorá znamenitá

vrba dobre sa darí na niektorých vidiekoch, kdežto tá istá vrba na inej pôde sa vôbec nedarí, preto nebude od veci, keď si pohovoríme o niektorých fajtách vríb, aby sme vedeli, ktorá vrba a jakej pôde nám dá pekné, tenké, dlhé a ľahko ohebné prúty.

Najlepšie fajty vríb, ktoré sa dajú najvýnosnejšie využiť, sú tieto:

1. Konopná vrba (kenderfúz). Medzi všetkými druhmi vríb stojí na prvom mieste. Odporúča sa hlavne preto, že zpomedi všetkých druhov vríb dáva najviac prútov, ktoré púšťajú najmenej konárkov a že jej výhonky jarným mrazom najlepšie vzdorujú. O tejto fajte vrbe sa vie, že čím slabšia a horšia je pôda, tým silnejšie prúty dáva, ale preto sa nelámu. Lámu sa prúty takej konopnej vrby, ktorej ročné prúty sú tmavozelené alebo červenotmavé, žltotmavé prúty konopnej vrby sú najlepšie. Za najlepšie držia žltozelené prúty konopnej vrby.

2. Mandlová vrba (mandulafúz). Hlavnou prednosťou tejto fajty je, že jej prúty po olúpaní sú belšie než prúty silné a pružné. Chybou jej je to, že jej prúty radi púšťajú konárky. Aj mandlová vrba má viac rodov. Najlepšia je voskožltej farby; jasnobarevné sú vôbec lepšie ako červenotmavé a prúty tejto poslednej sa aj ľahko lámu. Táto vrba dobre sa darí ešte aj na neurodných hlinastých a močaristých miestach.

3. Škarlátová vrba (biborfúz). Čo sa týka jakovosti, táto fajta prevyšuje dve predošlé vrby, lebo keď aj nedáva také silné prúty, že by sa z nich dali vypestovať prúty pre hrubé veľké koše, ale dá tým viac a lepších prútov na košíky. Chybou tejto vrby je to, že po močení ťažko sa dá lúpať a že jej drevo neni pekné biele, ale sivožlté, preto túto vrbu sadme len tam, kde pre pôdu inú fajtu sadiť nemôžeme.

4. Škarlátová konopná vrba (bibor-kenderfúz). Táto vrba svojou jakovosťou prevyšuje dosavád spomenuté. vypestovná je krížnym štepením škarlátovej a konopnej vrby. Rastie hojne a jej prúty sú tenšie a jemnejšie než prúty konopnej vrby. Najlepšie sa darí na hlienastých lučinách.

5. Americká vrba. Táto povstala z krížneho štepenia mandlovej a škarlátovej vrby. Odporúča sa preto, že jej prúty sú hladké a dlhé bez výhonkov, ich drevo je biele a pružné a v tomto ohľade prevyšuje aj mandlovú vrbu. Má tú dobrú vlastnosť, že ju chrobač ne napáda. Dľa tohto túto fajtu máme držať za vrbu budúcnosti.

6. Kašpická vrba. Jej prúty sú modročervené. Po močení ešte ťažšie sa dá lúpať ako škarlátová vrba; hneď po rezaní sa ale lúpa dosť dobre. Olúpaná dáva

dobré prúty ku pleteniu. Na nelúpané práce košíkari ju neradi kupujú, lebo po vyschnutí jej prúty očiernejú. Jej prúty sú natoľko miazgové, že z čerstvých prútov pletené koše po vyschnutí oslabnú. Darí sa len v pie sočnatej zemi, kde by sa iná vrba sotva darila.

7. Moľovitú vrbu v najnovšom čase tiež zvykli pestovať, obzvlášť preto, že dáva veľmi hrubé dlhé prúty súce na boky košov a vôbec ku pleteniu drsnejšieho pletiva. Ku pleteniu košov, obzvlášť menších z olúpaných prútov, je nesúca a ani v nelúpanom stave nedá sa veľmi upotrebiť.

Mimo tu spomenutých šlachetných fajt vríb aj ročné prúty u nás divo rastúcich vríb dajú sa viac-menej upotrebiť na pletenie drsnejšieho pletiva alebo ku hotoveniu bokov koša. Zpomedi týchto divorastúcich spomenieme:

8. Biela alebo tisanská vrba, ktorá na brehoch riek vyrastie aj v dvadsať metrov vysoký strom. Má dva druhy asice: striebrolistá vrba a viazaná alebo blatnatá vrba dobre odolá povodni, keď jej vetvy ostanú na povetří. Preto sa odporúča sadiť ju na brehoch vystavených podmývaniu. Jej drevo upotrebuje sa na hotovenie obrúč, drevených podošiev, korýt, jako aj na kúrenie. Odrod viazanej vrby so žltými prútami je zlatá viazaná vrba, ktorá dáva veľmi dobré prúty ku pleteniu košov a preto sa aj ku pestovaniu vo veľkom odporúča.

Na otázku, že na jakej pôde jakú vrbu máme pestovať, môžeme dať takúto odpoveď: Na dobrej ľúčnatej pôde, ktorá pozostáva zo smiešaniny naneseného hlienu, hliny, bahna a piesku: sadme konopnú, americkú alebo mandlovú vrbu; v zlej piesočnatej pôde môžeme sadiť kašpickú, ale inú nie.

DOPISY.

Bán (Trenč. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Vysokoctený Pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom mi-
lom «Kresťane».

Už dávno som nečítal žiadny dopis o Bánovciach, Človek by si ozaj myslel, že sa nikto nezaobera s nami Bánovčanmi. Ale do čerta nie! Veď v Baňskej-Bystrici

**Neváhajte, keď vás hlava
bolí lež potrebujete hneď**

Beretvás-pastille

ktoré za desať minút zastavia najtuhšs
migrén-hlavy bolenie. — **Cena K 1.20.**
Lekármi odporúčaný liek.

K dostaniu v každej lekarni!

Dorába Tomáš Beretvás, lekárnik Kispest.

Prí 3 škatulkách
zasielka franko..

vychodiaci plátok «Krajan» od istého času z týždňa na týždeň zaoberá sa s bánovskými mešťanmi. Ktosi pod menom «Mešťan» lifruje tam chýry možné a nemožné. No ale o tom nič. Veď keby to on dobrým spôsobom činil alebo dobrým úmyslom! Lež on bere si na mušku statočných, poriadnych bánovských mešťanov a spomínajúc ich menovite, to píše o nich, čo není pravda a čo sa nesrovnáva s múdrosťou. Akékoľvek klebety sa tu roztrusujú, to dopisovateľ «Mešťan» v «Krajane» vytrubuje. Keď volakoho zuby zabolia, už to «Mešťan» v «Krajane» opisuje. No ale nech si on píše, čo alebo jak chce, nech len pravdu hovorí a neigáni! Ale on veci maluje nepravým spôsobom, osoby spomína, ktoré v tej veci ani účasť nebraly: toto pohoršuje mnohých občanov. Vidme niekoľko takých príkladov:

V 11-om čísle podáva zprávu o utvorení novej pracovnej strany v Bánovciach. No a pri tom je posadený na koňa ten «Mešťan». Píše on takto: «Bolo tu sveta! Nechcem sa chváliť, nechcem mnoho povedať, ale to môžem tvrdiť, že najmenej 500 voličov bolo tu prítomných.» Jaká je to ale pravda, vidieť môžeme z toho, keď menuje asi 13 bánovských obyvateľov tam prítomných jakožto «vodcov obyvateľstva Bán», z týchto ale aspoň o piatich vieme istotne, že neboli prítomní na tom shromaždení. Teda veľmi čudná je to vec, keď ten pán «Mešťan» videl tam i týchto mešťanov, ktorí tam neboli prítomní. Azda sa mu to snívalo?! Alebo hádam dajakým zázračným zväčšujúcim sklom sa pozeral na týchto shromaždených prítomných a videl tam aj takých, ktorí tam ani neboli?! Jedným slovom krásna je to pravdomlunosť!

V 12-om čísle ten istý pán «Mešťan» zase píše. Čo? Opisuje slávnosť 15. marca vydržiavanú. Medzi inými aj toto búcha: «...niektorí naši ctení občania počúvajúc na agitáciu národnárov, neprišli toho roku na túto slávnosť, ku príkladu Szliepka, obecný podrychtár každý rok bol prítomný, toho roku ale vystal.» No, no! Szliepka podrychtár je vždycky tak vlasteneckého smýšľania a povedomia, jako ten pán «Mešťan», aj s jeho Krajanom až len není výbornejším. Teda keď sa Szliepka raz neustanoví na tej slávnosti, teda už on hádam není vlastencom? Pán «Mešťan», odporúčame vám trochu zdravého rozumu a pravdiviejšieho smýšľania! Na tej spomenutej slávnosti neboli prítomní mnohí mešťania, ktorí sú veru dobrí vlastenci: malo by snáď z toho nasledovalo, že oni počúvajú «na agitáciu národnárov?» A preto neprišli? To by bola pekná vec! Nech pán «Mešťan» nepodozrieva nikoho zlomyseľne!

Ten pán «Mešťan si dozaista to myslí, že opravdové vlastenectvo je pohárkami štrngat a omámenou hlavou kričať: «éjjen!» My nemyslíme. On ale dozaista pozná tie príčiny, pre ktoré mnohí vlastenci nechodia na ten bankett: tieto príčiny on zabudol naznačiť!

Navčul nech, je tohoto dost. Konečne len radíme dopisovateľovi «Krajana», tomu «Mešťanovi»: nech on pero svoje odloží na bok a nech sa chyti motyky, miesto toho čo by mal takéto hlúposti čarbať. Keď už ale silou-mocou chce dopisovať «Krajanovi», nech píše pravdu a múdro. Jestli to neučiní vtedy mu poslužíme radou, jako treba pravdu písať!

Bánovčan.

* * *

Koos.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kresťane».

Vo veľkonočnú nedeľu pred večerom navštívil nás pán Koloman Brestyenzsky, v sprievode mnohých prievidzanov a účtoval z jeho ablegátskeho účinkovania. My košovci vo veľkom počte sme sa ustanovili na účtovej reči,

Bol tam aj náš pán rychtár, o ktorom zlé jazyky povrávajú, že je liberál. Ferko Kluch nebol prítomný, lebo ho otlak omínal, lež zariadil na pochytre telefon a tak načúval reči pána Brestyenzskyho, pána Roháča a pána Javorku a hlučne prizvukoval rečníkom. My košovci spokojní sme boli s ablegátstvom pána Brestyenzskyho a tak patrí sa, aby sme naň všetci hlasovali. Liberála nechceme, lebo ten nás oklame a nič nerobí za okres. Buďme všetci dobri ľudáci. Nech žije pán Brestyenzsky!

* * *

Lehnic (Spiš. Magura.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Raďte prosím tieto riadky uverejniť v našom «Kresťane».

Všetky košíkárské naukobehy, ktoré sa v našej stolici na prosbu jeho excellencie nášho osvieteného pána biskupa dra Alexandra Párvyho sriadily, zkončily sa s najpeknejším výsledkom. Skvele dokazuje to aj v Lehnici sriadený desať týždňový košíkársky naukobeh, ktorý novoveský gazdovský profesor Ladislav Végh dňa 9. marca zavrel; 26 žiakov shotovilo 333 všeliakých košíkov. Zatvorujúca slávnosť sa začala s odspievaním krajinskej hymny. Zatvm sa profesor Ladislav

Kto žiada požičku?

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet» Budapest, V., Géza-u. 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú jako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomoženo stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky už od 300 korun dáva. Kto veľké úroky primútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jeho ľarchách. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. Požičky sa dávajú do polovice hodnoty majetku. Keď dlžník poriadne platí, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy hárskeďy, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť. Pri parcellovaní na pomoci je v každom ohlade. Ustav na jednoduchý list bár komu ochotne odpoveda.

Végh poďakoval všetkým, ktorým uskutočnenie a dobrý výsledok naukobehu pripisovať možno ako pánu biskupovi, miestnemu farárovi a neunavnej a šikovnej učiteľke obce, Aranke Ledényi. Na to nasledovala jedna pieseň. Miestny pán farár Ján Cseh hovoril o domácom priemysle a richvaldský pán farár Franc Klein vysvetľoval škodlivé následky užívania pálenky. Pápežská hymna zavrela slávnosť.

Pekný počiatok nám ohľadom toho domáceho priemyslu to najlepšie dá úfať, ale len v tom páde, keď sa čím skorej vrbové prúty budú sadiť a keď sa tie naukobehy opakovať budú. Prosíme patričné kruhy, aby nezapomli na to, že v prvom rade potrebuje to naša Magura.

Nech žije domáci priemysel!

Úprimný priateľ ľudu.

Rozmary a žarty.

Zo súdnej siene. Sudca: Počujete, vás pristihli pri krádeži dreva v hore a za to vás neminie potrebanie. Čo vám je teda milšie, vyberte si: na dva dni do áreštu alebo 20 korún.

Vinník: Ah, prosím ponížene, už keď je tak, som chudobný človek, prosím radšej o tých dvadsaď korún!

*

Z kasárne. Infanterist flinta, jaký to musí byť vojak, ktorému na pohrab vyrukuje parádna stotina?

— Mrtvý, poslušne meldujem.

*

Nevie. Jak starý ste bol, keď ste sa oženil?

— To už cele iste neviem povedať, ale toľko viem že som vtedy ešte nemal zralý rozum.

Odkazy redakcie.

A.-R. praepost. B. O farizeoch vieme zo sv. Písma že veľké veci, fažké hriechy si nevšimali a pri maličkostach sa zastavovali; pohoršovali sa aj nad Kristom, keď vo sviatočný deň uzdravoval a dobre činil. Vy sa pohoršujete nad tým, že Brestyenzky a Jávorka «na veľký sviatok vykúpenia nášeho, vo veľkonočnú nedeľu» u vás shromaždenie držali, tie škandále ale, čo ste s vaším vystúpením zapríčinil, si nič nevšimate. Môžeme vás uspokojiť, že Brestyenzky a Jávorka za to neprídu do pekla, že vašich veriacich v nedeľu veľkonočnú poučili miesto vás, ako sa majú v politickom ohľade podľa zásad kresťanských chovať. Viac by ste sa mohol obávať o seba. Že «Krestan» a aj iné katolícke noviny také veci musia uverejniť o jednom kňazskom hodnostárovi, to je veľmi smutno, ale čo ste si navaril, užívajte — k vlastnému duševnému prospechu.

Ceny potravných článkov.

V Budapešti, 5. apríla.

Úradne značené ceny za 100 kilogramov. *Pšenica*: tisská K 28·20—29·20, stolnobelohradská K 27·70—29·10, peštianska K 28·10—29·10, banátska K 28·10—29·20. — *Raž*: prvotriedna K 18·65—18·75, druhotriedna K 19·20 do 19·30. — *Jačmeň*: prvotriedny K 14·10—14·20, druhotriedny K 13·80—14·00. — *Proso*: K —, do —. — *Ovos*: prvotriedny K 15·70—16·00, druhotriedny K 15·20—15·60. — *Kukurica*: K 12·20—12·40 *Repica*: K —. —. —.

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K	22·02	21·00	21·40	21·00	20·60	201·0	19·10
		č.	7	7½	8		
		K	17·20	14·80	7·60		

Za 50 kilogramov i s vrecom.

Drobné otruby: K 5·80, hrubé K 6·00.

Strova: fazuľa obyčajná biela K 22·00—21·00, azuľa strakavá K 16·00—15·00. — **Hrach**: nelúpaný, čistý K 30·00—31·00, lúpaný K 46·00—54·00. — **Šošovica**: čistá K 26·00—36·00. — **Konopné semä**: K 23·00 do 24·00. — **Mak**: K 55·00—57·00. — **Rasca** (kmin): Kor. 107·00—108·00. Všetko po 100 kilogr.

Sviňská masť: budapeštianska K 180·00—181·00, vidiecka K 000·00—000·00.

Slanina: mestská 4-kusová K 153·00—154·00, 3-kusová K 156·00—157·00, vidiecka K —. —. — za 100 kilogr.

Datelinové semä: Červená datelina K 178·00 192·00, lucerna jasnozrná K —. —. — za 100 kg.

Lekvár: srbský K 40·00—bosenský K 44·00—46·00 po 50 kilogr.

Koloniálny tovar: *Cukor* v klobúkoch K 84·00 do 84·50, kockový K 86·50—86·50, žltý K 84·50—84·50 za 100 kilogr.

Spiritus: Rafinovaný odanený vo veľkom 179·00 do 180·00. Denaturalizovaný, ku priemyselným účelom jeden barill 50 50—51·00.

Petrolej: Fiumánsky krištálový K 35·50, fiumánsky White-Star (***) K 29·50 za 100 kilogr. so dom.

Zemiaky: (hornouhorské) ružové K 6·50—7·00, žlté K 6·80—6·80 za 100 kilov.

Slivy: bosenské (100 kusové) K —. —. — srbské (100 kusové) K 22·50—23·00 po 50 kilogramoch.

Vajcia: prima uhorské K 68—69, od Tisy K 67—68, sedmohradské K 66—67 jedna kystňa, obsahujúca 1440 kusov vajec vo veľkom.

Drúbež (hydina) živá. Husy krmené K 1·60—1·70 kilogr.; kurence k smaženiu a k pečeniu K 1·80—2·60, slepky na polievku K 3·30—4·30 za jeden pár.

Maslo: k čaj K 2·70—2·90, k vareniu K 1·80—2·40.

Nech vám slúži na známosť, že prott náteche, zachrypnutiu a zašlajmovaniu zvlášte vitečný liek je Fellerov Elsafluid. Ktokoľvek trpi na bolenie pŕs a hrdla liek tento utišuje kašeľ a občerstvuje trpiaceho. Tuct na próbu 5 korún, dva tucty 8 kor. 60 hal. posíela franko lekárnik Feller Stubica, Kostolná-ulica č. 18. (záhr. stol.)

Rušeň!

!!! S 18 prvými vyznačeniami !!!

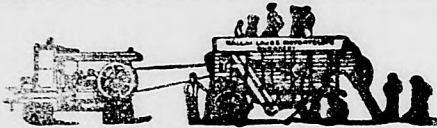
Ludvik Kállai motor dielňa

Budapest, VI., Gyár-utca 28. szám.

Odporuča najvrelaj Ludvika Kállai

elektrické benzinokomobil stroje ku mlatbe

s dvojím vystrojením ku čisteniu.

!! Úplná záruka za viborné mlatenie !!

!!! Jedina novota !!!

!! Najjednoduchjší a najdokonalejší mlátebný stroj prítomnosti !!

Bez strojnika ľahko k vedeniu bár ktorým gázdom aj medzi domami slamou krytými.

Osobitná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mlateniu a ku siatiu atd.

Ludvika Kállai ktoré sa v našej vlasti najlepšie podarili.

Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Ochranca zdravia je v každej domácnosti nevyhnutne potrebný pôvodný

Slanovínový lieh sily

K dostaniu je všade vo fľaškách po 40 hal. 1 a 2 korunách. Prijat' treba len povodný slanovínový lieh sily.

Oznamy prijíma**administracia****„Kreštan“**

Budapest,

Szentkirályi-u. 28.

Brády-ho

Žalúdkové kvapky s ochrannou známku Panny Marie mariacellskej, ktoré ľud menuje žalúdkovými kvapkami mariacellskými, už od tridsať rokov tak osodne pôsobia, že v každej domácnosti nevyhnutne sú potrebné. Kvapky tieto nedostížiteľne dobre účinkujú pri každom druhu zhubení žalúdka, proti záhe, neriadnej stolici, kŕčom v žalúdku a v hlave, daveniu, beznoci, bezkrvnosti a biadosti. K dostaniu sú v každej lekárni. Cena veľkej zasielajú. Objednať sa môžu poštou a zasielať fľašky K 1.40, malej fľašky 80 hal. 6 fľašiek 5 K, 3 duplované fľašky za 4.50 K franko sa K. Brády lekárne k „Uhorskému Kráľovi“ Viedeň, I., Fleischmarkt 2., Sklad 212.

Pozorujeme na ochrannú známku s vyobrazením Panny Marie Cellanskej, načervene zafarbenie a na podpis pod obrazom. II

Najlepší český prameň k objednaníu.

Ľacne perie na posteľ!

1 kg. sivé drápané 2 K, ľeššie 2 K 40 h; polbiele 2 K 80 h; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg. veľmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. paperie, sivé 6 K, 7 K.; biele fajnové 10 K; naj-fajnejšie paperie z prs 12 K. — Pri oblednaní 5 kg. franko. —

Ľotové posteľe z hustej tkany červého, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá, 118 cm. široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 58 cm. široký, naplnený novým, sivým, veľmi trvácim perím 18 K; polpapperie 20 K; paperie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 18 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Vývoz s postovon obierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené.

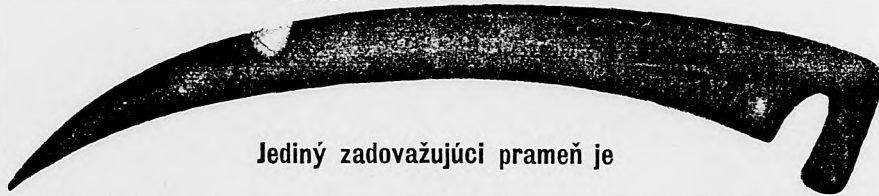
Ma nezodpovedné návrat peňazi. **S. Benisch v Deschenitz** číslo 326. Böhmerwald. Cenniky franko zdarma.

Najlepšia kosa na svete je „kosa z delovej ocele generála Devetta“,

ktorá je z najvýbornejších kovov složená shotovená je z najlepšej a najvýbornejšej delovej ocele, a s akou umeleckou vedou je dvojnásobne zahartovaná, že jej možnosť vzdorovania stojí na najväčom stupni a prevyšuje všetko, o sa v tomto obore nachodí.

Ohranná známka.

Jediný zadovažujúci prameň je

PAVEL SOHR, v SOMOGY-SZILL-E,

ku ktorému majú sa zaslať všetky dopisy a objednávky, týkajúce sa kôs generála Devetta

Ceny kopy generála Devetta z delovej ocele sú:

Pri objednaní 5 kusov poštové výdavky znáša firma. Pri objednaní 10 kusov tiež dielňa znáša poštové výdavky a k tomu jednu kosu ešte zdarma zašle. — Za každú kosu z delovej ocele generála Devetta dielňa ručí a nezodpovedajúcu kosu dielňa bez všetkých útrat začaruje (ale zo skúsenosti vieme, že medzi 1000 kusami sa ani jedna zlá nenachodí.) Pravá novota! Vyznačená koša ztahujúcim kľúčom 20 kr. «Diadal» náčinia ku nakutiu, kladivko, a penka 85 kr. Amerganský brúsiaci kameň pre kosu na svete najlepší 20 kr.

Objednávky sbierajúcim dáme osobitnú vzáctnu výhodu. — Každý nech si žiada cenník na dopisnici.

S kosou z delovej ocele generála Devetta pri jednom brúsení možno na diaľku 250—300 krokov kosiť. Jedno nakovanie dostačí na viac dní. Kosa z delovej ocele generála Devetta zhotovená je po ruke

Diamantová ocelová britva s trojročnou zárukou za 1 zlatý 50 krajciar. Cenná britvová pošva zdarma.

jedného riadneho kosca, vykonaná a vyprobovaná zašle sa so zárukou. Preto nech si nikto do tých čias kosu neobjedná, kým si od výšmenovanej firmy obrázkový cenník nežiadal, ktorý zdarma mu zašle.